

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: „**A.**“ **S. z o. o. E. – I. M. L., ul. S.**, proti žalovanej: **E. B., V., E.. – I., O.**, IČO: X., **o zaplataenie 6 237,-- USD s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Cb 9526/1992-207 zo dňa 24. marca 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Cb 9526/1992-207 zo dňa 24. marca 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 10Cb 9526/1992-207 zo dňa 24. 03. 2010 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 496,85 eur.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa svojim žalobným návrhom domáhal zaplataenia sumy 6 237,-- USD titulom zaplataenia ceny zemiakov dodaných v roku 1991, ktorých cenu žalovaná nezaplatila. Žalovaná tvrdila, že žalobca požiadal o zálohu na dodávku zemiakov vo výške 4 361,30 USD (2 000,-- USD a 65 222,-- Kčs v kurze 27,62 Kčs za 1 USD), ktorej prevzatie potvrdil. Žalobca dodal namiesto konzumných zemiakov krmne, preto súhlasil s reklamáciou a dodávka sa cenovo znížila o 1 404,-- USD. Žalovaná ďalej dodala žalobcovi vajička v hodnote 3 341,60 USD a žalobca jej dodal fazuľu v hodnote 2 870,40 USD. Po odpočítaní pôžičky, reklamácie zemiakov a dlhu z nedodanej fazule žalovaná zaplatila 744,-- USD, čím boli vzájomné záväzky vysporiadané.

Prvostupňový súd rozsudkom zo dňa 28. 10. 1999 žalobe vyhovel a žalovanú zaviazal na náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 28. 02. 2002 rozsudok na základe odvolania žalovanej zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že v prejednávanej veci ide o spor s medzinárodným prvkom a mal byť posudzovaný podľa zákona č. 101/1963 Zb. Zákonníka medzinárodného obchodu a nie podľa Hospodárskeho zákonníka. Nariadil doplniť dokazovanie v naznačenom smere.

Prvostupňový súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 31. 01. 2007, ktorým žalobe vyhovel z dôvodu, že žalovaná nepredložila originál dokladu v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, nepreukázala existenciu započítateľnej pohľadávky v zmysle Zákonníka medzinárodného obchodu a nepreukázala účtovnými dokladmi uskutočnenie hospodárskej operácie v súlade s vyhláškou o účtovníctve.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 29. 05. 2008 na základe odvolania žalovanej rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, pretože rozhodnutie je nesprávne. Rozhodnutie odôvodnil tým, že skutočnosť, že by účtovné doklady prípadnú hospodársku operáciu nepremietali, ešte nevylučuje, že žalovaná ňou tvrdenú pôžičku žalobcovi neposkytla. Oporu v právnom predpise nemá ani skutočnosť, že prípadné dojednanie tejto pôžičky (zálohy či preddavku) nebolo obsiahnuté v kúpnej zmluve. Nesprávne je tiež tvrdenie, že pokiaľ žalovaná poskytla finančné prostriedky v hotovosti, nemôže sa jednať o pohľadávku spôsobilú na započítanie.

Prvostupňový súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 25. 03. 2009 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 361,30 USD so 6% úrokom od 22. 06. 1992 do zaplatenia, nahradiť trovy konania a v prevyšujúcej časti petitu žalobu zamietol. Rozhodol tak z dôvodu, že žalovaná nepredložila doklad, ktorý mala v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu z 28. 02. 2002 predložiť. Žalovaná nepreukázala platenie preddavku, resp. pôžičku v súlade s devízovým zákonom. Odovzdanie peňažných prostriedkov žalobcovi spôsobom, aký uviedla, je v rozpore s devízovým zákonom platným v čase právneho úkonu, a preto podľa § 28 Zákonníka medzinárodného obchodu ide o absolútne neplatný právny úkon, a preto súd návrh na vypočutie svedkov nevykonal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 22. 07. 2009 na základe odvolania žalovanej opätovne rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, pretože záver

prvostupňového súdu je nesprávny, pretože nemá oporu v právnom predpise, z ktorého dôvodu je i rozhodnutie o dôvodnosti žaloby predčasné. Ustanovenie § 708 Zákonníka medzinárodného obchodu, ktoré prvostupňový súd aplikoval, na daný prípad nedopadá, nakoľko pokiaľ i prípadne žalovaná pri platbe preddavku porušila devízový zákon, nešlo by o prípad uzavretej zmluvy o predaji zemiakov z tohto dôvodu, o žiadnu vec použitú na dosiahnutie nemožného alebo zákonom nedovoleného výsledku. Podľa § 226 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.), ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Prvostupňový súd vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že žalovaná preukázala, že má voči žalobcovi započítateľnú pohľadávku vo výške 2 000,-- USD a 65 222,-- Kčs, v súlade s ustanovením § 265 Zákonníka medzinárodného obchodu došlo k ich započítaniu, preto žalobe žalobcu nemohol vyhovieť.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 2 O. s. p.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil v zmysle § 205 ods. 2 písm. b/, d/ a f/ O. s. p., teda súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku neuviedol, ktoré skutočnosti považuje za dokázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie dokazovanie, ale najmä neuviedol, ako vec právne posúdil. Ďalej odvolateľ uviedol, že fakturoval dodávky faktúrami č. 21-25, v ktorých nebola žiadna záloha odpočítaná, žalovanej boli faktúry riadne doručené a odpočítania poskytnutej zálohy sa nedomáhala, správnosť fakturovanej sumy nenamietala, a teda uznala faktúry v plnom rozsahu. Tvrdenie žalovanej, že mu poskytla pôžičku, vyvrátil tým, že žalovaná nepredložila originál dokladu z 02. 09. 1991, ktorý podľa žalobcu použila na vyhotovenie sporného potvrdenia o pôžičke. Žalovaná žiadala žalobcu o dobropisovanie sumy 1 404,-- USD z dôvodu dodania krmných zemiakov namiesto konzumných. Avšak v prípade preukázania vadnosti dodávky, čo sa nestalo, by mala žalovaná právo na primeranú zľavu, nie na dobropisovanie celej sumy dodávky. Žalovaná v konaní tiež nepreukázala existenciu pohľadávok voči žalobcovi, a preto nie je možné započítať vzájomné pohľadávky, nakoľko

neexistovali. Z vyjadrenia JUDr. S. nevyplýva, že on uzavrel dohodu o započítaní, ale len to, že žalovaná mu oznámila vyslovenie súhlasu so započítaním. Žalobca v konaní preukázal, že na základe zmluvy dodal žalovanej zemiaky a žalovaná cenu za dodané zemiaky nezaplatila. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby napadnutý rozsudok zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalobcovi priznal náhradu trov konania.

K podanému odvolaniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že žalobca v podanom odvolaní vynecháva skutočnosť o vzájomnom vyrovnaní pohľadávok. Na základe výzvy žalobcovho právneho zástupcu JUDr. S. zo dňa 16. 01. 1992 a na základe odpovede jej právneho zástupcu zo dňa 06. 02. 1992 došlo k urovnaniu sporu započítaním pohľadávok s tým, že na úplné vyrovnanie nárokov žalobcu uhradila dňa 13. 02. 1992 na účet žalobcu 744,-- USD. Žalobca platbu akceptoval a doposiaľ ju nevrátil. Neobstoja ani žalobcove tvrdenia ohľadom reklamácie. Chybu v dodávke zistila pri preberaní tovaru odberateľmi a rozdiel predstavoval 1 404,-- USD. V predošlých podaniach rozviedla aj poskytnuté preddavky. Uviedla, že prvostupňový súd správne vyhodnotil skutočný stav veci, a preto navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je peňažné plnenie – zaplatenie ceny za dodávku zemiakov v čiastke 6 237,-- USD s príslušenstvom.

V predmetnej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, uznesením zo dňa 28. 02. 2002, 29. 05. 2008 a opätovne dňa 22. 07. 2009 zrušil rozhodnutia súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na nové konanie. Odvolací súd jednoznačne vyslovil právny záver, že súd nesprávne právne posúdil vec, nesprávne aplikoval právny predpis a tiež nedostatočne zistil skutkový stav, a preto jeho záver o dôvodnosti práva žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny je predčasný.

Prvostupňový súd napriek tomu, že je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle § 226 O. s. p., nepostupoval v jeho intenciách, nevykonával žiadne dokazovanie

a žalobu zamietol v neprítomnosti účastníkov konania. V odôvodnení uviedol, že žalovaná preukázala, že má voči žalobcovi započítateľnú pohľadávku vo výške 2 000,-- USD a 65 222,-- Kčs, v súlade s ust. § 265 Zákonníka medzinárodného obchodu došlo k ich započítaniu, preto žalobe žalobcu nie je možné vyhovieť.

Podľa § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd určí rozsah a mieru, v ktorých sa dokazovanie vykoná.

Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania (§ 122 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 129 ods. 1 O. s. p. dôkazy listinami treba vykonať tak, že predseda senátu ich na pojednávaní prečíta, alebo oznámi ich obsah.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Prvostupňový súd sa uvedenými ustanoveniami neriadil. Neuviedol, z ktorých dôkazov vychádzal, ktoré dôkazy vykonal, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov. Absolútne nevyargumentoval, na základe akých skutkových a právnych skutočností mal za preukázané, že došlo k započítaniu uplatnenej pohľadávky a zániku uplatneného práva.

Zo zreteľom na nedostatok dôvodov a nepreskúmateľnosť rozhodnutia, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, napadnutý rozsudok § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p. a ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa ust. § 226 O. s. p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 29. júla 2011

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová